вбудованих датчиків телефону; створювати нотатки для документування наукових експериментів і багато іншого).

Таким чином, висвітлені принципи становлять концептуальну основу у професійному розвитку фахівців в умовах цифровізації освітнього простору.

Список використаних джерел

1. Андрієвська В.М. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутнього вчителя початкової школи до використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності : автореф. дис. … док. пед. наук : 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти». Харків, 2019. 40 с.
2. Айзікова Л. В. Концепція навчання протягом життя в міжнародних документах і дослідженнях. URL: http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2012/199-187-10.pdf (дата звернення: 22.03.2020).
3. Глущенко Н. Слишком большие данные: сколько информации хранится в Интернете? URL: https://ain.ua/special/skolko-vesit-internet/ (дата звернення: 22.03.2020).
4. Обучение на протяжении всей жизни. URL: http://praktiks.com/obuchenie_na_protyazhenii_vsey_zhizni (дата звернення: 22.03.2020).
5. Рост объема информации – реалии цифровой вселенной. Технологии и средства связы. URL: http://www.tssonline.ru/articles2/fix-corp/rost-obema-informatsii--realii-tsifrovoy-vselennoy (дата звернення: 22.03.2020). 349
6. Шаронов А. URL: https://www.kantiana.ru/news/142/209523/ (дата звернення: 22.03.2020).

УДК 378.016:34:004

Бондар Н. П.,
канд. юрид. наук, завідувачка кафедри Цивільно-правових дисциплін та правового забезпечення підприємницької діяльності ТОВ «Харківський університет»

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ФАХІВЦІВ В ГАЛУЗІ ПРАВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Сучасні потреби українського суспільства полягають у необхідності переходу вищої освіти на нові концептуальні засади, до нового освітнього простору, побудованого на інноваційних підходах; спрямованого на побудову більш ефективної структури і змісту освіти, що готує конкурентоздатних фахівців. А це у свою чергу не можливе без професійного зростання фахівців-викладачів. Одним із визначальних елементів системи глобальних інновацій є світова цифрова трансформація в усіх галузях суспільства, де ведучою є освіта. В умовах цифровізації постає потреба перегляду компетентнісного потенціалу всієї системи навчальних предметів, зокрема гуманітарних дисциплін, як однієї з основ сучасної всеосяжної наукової картини світу та розвитку нових компетентностей самих викладачів як фахівців у своїй спеціальності.

17.08.2020р. наказом Міністерства освіти і науки України №1053 затверджено Стандарт вищої освіти у галузі знань 08 «Право» за

спеціальністю 081 «Право» другого магістерського рівня вищої освіти, який передбачає цілий перелік нових компетентностей, у тому числі пов'язаних з процесами цифровізації, якими мають володіти випускники магістратури. Відповідно у першу чергу, самі викладачі мають розібратись та оволодіти відповідними компетентностями, щоб у майбутньому допомогти своїм студентам набути зазначених навичок.

Сучасні темпи розвитку технічних засобів та їх програмного забезпечення надають більш широкі та різноманітні можливості як надання освітніх послуг здобувачам вищої освіти так і здійснення професійного розвитку фахівців цієї сфери. На сьогоднішній день освіта все більше враховує процеси реальної дійсності, узгоджуючись з напрямками розвитку України, як держави в цілому. Визначальний вплив у цьому здійснює цифровізація освіти. Впровадження цифрових технологій надає суб'єктам навчання вищий рівень мотивації до розвитку власної інформаційно-цифрової компетентності, забезпечує ширше коло спілкування, вищі можливості до пізнання, пошуку необхідної та сучасної інформації, самовдосконалення; допомагає автоматизувати освітню діяльність і підвищити ефективність управління освітнім процесом.

На початку 2018 року під час прийняття КМ України Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки передбачалось створення ринкових стимулів, мотивацій, попиту та формуванні потреб щодо використання цифрових технологій, продуктів та послуг серед українських секторів промисловості, сфер життєдіяльності, бізнесу та суспільства для їх ефективності, конкурентоздатності та національного розвитку, зростання обсягів виробництва високотехнологічної продукції та благополуччя населення.

На кінець 2020 року за умов світової пандемії доводиться констатувати той факт, що **цифровізація стає чи не єдиним інструментом, що дозволяє безпечно продовжувати роботу у цілому ряді сфер людської життєдяільності**, у тому числі у сфері освіти та професійного вдосконалення. Саме цифровізація надає доступ викладачам як українських, так і закордонних ВНЗ до заходів та засобів власного професійного розвитку. А саме, брати учась у різноманітних наукових онлайн конференціях та круглих столах самого різного рівня, у томі числі міжнародного за участю іноземних фахівців. Серед плюсів, що надає цивіровізаціє, **це значне розширення кола учасників подібних заходів.** Як приклад, варто навести онлайн-конференцію «Забезпечення єдності судової практики: правові позиції Великої Палати Верховного Суду та стандарти Ради Європи», яка відбулася 20 листопада 2020 року на одній з інтернет платформ; за участтю високих гостей – представників Ради Європи. У цьому заході одночасно були присутні більш як 500 правознавців, серед них значна частина науковців та викладачів.

Крім того, фахівці у сфері вищої освіти за допомогою засобів цифровізації мають можливість продовжувати власне навчання,

спрямоване на підвищення рівня професійності. До прикладу можна згадати про постійно діючи курси з вивчення іноземних мов, саме для викладачів вузів, що плідно працюють за допомогою інтернет платформ, (як зразок Міжнародний Центр сертифікації іноземних мов, що діє на базі Харківського національного університету імені Н.В. Каразіна та інші.)

Для самих вищих навчальних закладів відкрилась нова можливість проводити онлайн-конференції відповідного професійного спрямування у більш зручний, дешевший і у той же час ефективний спосіб, що дає можливість залучити ще більшу кількість фахівців до дискусій та професійного розвитку.

Варто зазначити, що саме цифровізація допомогає уникнути повного колабсу під час світової пандемії як у самій свері освіти, так і у сфері професійного розвику її фахівців.

Одним з важливих завдань Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки КМУ визначено оновлення державного класифікатора професій, тобто розроблення та затвердження переліку цифрових професій на основі вимог ринку праці, цифрових трендів тощо, з подальшим розробленням відповідної програми їх запровадження у профільних навчальних закладах. На привеликий жаль, цей процес не швидко просувається у нашій країні. За данними соціологів, про що свого часу написав М.Х.Тима (1975), за десять років виникає більше п’яти тисяч нових видів праці та зникає приблизно стільки ж. Безумовно, не всі вони мають потрапити до класифікатора, але все ж таки їх значна частина. Відтак ВНЗ України не здійснюють навчання тим новим професіям, що вже існують, але офіційно не визнані державою у тому числі у сфері права. На сьогоднішній день це прерогатива спеціалізованих курсів, що не видають дипломів державного зразка. З одного боку, це можна розглядати як етап розвитку освітньої сфери, з іншого все ж важлива більша увага з боку держави до цього питання.

Проведення саме цієї конференції є одним з проявів такої уваги, що сприятиме обговоренню та пошуку шляхів вирішення ряду питань, які назріли у сфері професійного розвитку фахівців, у тому числі правознавців в умовах цифровізації освітнього простору.

Не можна не погодитись з тим, що цифрові навички та компетенції є запорукою повноцінного розвитку цифрової економіки. Цифрова грамотність повинна бути однією з головних компетенцій. Наступним кроком є забезпечення того, щоб завдяки цим перевагам українці ставали економічно успішними.

Процес цифровізації передбачає запровадження **цифрових робочих місць**, а саме віртуальних еквівалентів фізичних робочих місць, котрі вимагають належної організації, користування та управління, оскільки вони мають стати запорукою підвищеної ефективності працівників та створення для них більш сприятливих умов праці. Цей інструмент підвищення ефективності може бути успішно застосований при наявності високого рівня самоорганізації фахівців - однієї з базових компетентностей

професіоналів.

Концепція “цифрових робочих місць” поширюється надзвичайно швидко у бізнес-середовищі та позитивно сприймається переважною більшістю працівників, яким подобаються гнучкі способи роботи, можливість працювати вдома, на відпочинку, тобто з будь-якого місця. Єдиним недоліком цього інструменту є те, що робочій день стає цілодобовим, і людина втрачає можливість повноцінного підпочинку. Знову ж таки, у нагоді стає базовий принцип самоорганізації.

Оскільки ведучі країн світу невпинно впроваджують Індустрію 4.0 – оновлену концепцію “розумного виробництва”, що ототожнюється з “четвертою промисловою революцією” та появою кіберфізичних систем, Україна також поступово стає учасницею цього процесу. Індустрія 4.0 – наступний етап цифровізації виробництв та промисловості, на якому головну роль відіграють такі технології та концепти, як Інтернет речей, “великі дані” (big data), “предиктивна аналітика”, хмарні та туманні обчислення, “машинне навчання”, машинна взаємодія, штучний інтелект, робототехніка, 3D-друк, доповнена реальність. Все це безсумніву викликає потребу у напрацюванні відповідних компетентностей у фахівців з галузі права, щодо належного врегулювання правовідносин в економіці заснованій на нових засадах.

Одним з основних напрямів цифровізації освіти є: розвиток дистанційної форми освіти з використанням когнітивних та мультимедійних технологій. Цей напрямок освіти одночасно і вимагає, і сприяє професійному розвитку фахівців в умовах цифровізації освітнього простору. І знову ж таки є дієвим інструментом організації навчального процесу в умовах глобального карантину, викликаного COVID–19.

Отже, професійний розвиток фахівців в галузі права в умовах цифровізації освітнього простору має відбуватись з урахуванням: 1) вимог до компетентностей передбачених відповідним Стандартом вищої освіти 2) цифрова компетентність стає життєво необхідною як в умовах цифровізації, так і в умовах сучасного карантину 3) високий рівень самоорганізації сприятиме успішному освоєнню зазначених вище компетентностей; 4) дистанційне навчання виступає одночасно і засобом, і стимулом до професійного розвитку фахівців в галузі права в умовах цифровізації освітнього простору.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. «Дата оновлення». від 09.09.2020 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1% 80#Text (дата звернення: 29.11.2020)
2. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» галузі знань 08 «Право» для другого (магістерського) рівня вищої освіти» затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України №1053 від 17.08.2020р. //Офіційний сайт МОН України/ URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/ 2020/11/20/015_profesiyna_osvita_mahistr.pdf (дата звернення: 29.11.2020)